

KMETOVOALEC.

Glasilo Kmetijske družbe za Slovenijo.

Izhaja 15. in zadnjega dne v mesecu. Člani Kmetijske družbe dobivajo list brezplačno. Cena listu za nečlane 20 Din. za inozemstvo 30 Din letno. Posamezna številka stane 1 Din. Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani, Turjaški trg št. 3.

Urejuje Viljem Rohrman.

Vsebina:

Slabi uspehi z umetnimi gnojili. — Mačji rep. — Izpodjedeni sadeži. — Nakup plemenskih bikcev. — Poučni zlet v Višnjo vas. — Kmetijsko posvetovanje v Mariboru. — Vprašanja in odgovori. — Iz delovanja podružnic. — Gospodarske stvari. — Kmetijske novice. — Razstava konj in goveje živine. — Vestnik društva kmetijskih strokovnjakov za Slovenijo. — Uradne vesti. — Tržne cene. — Inserati.

Slabi uspehi z umetnimi gnojili.

Inž. Ciril Jeglič, Grm.

Marsikdo je že opazil, da mu umetna gnojila niso prinesla ugodnih uspehov, čeprav jih je pravilno in o pravem času spravil v zemljo. Tem neuspehom pri nas navadno ni kriva slaba kakovost umetnih gnojil, marveč za prav mnoge primere nezadostnega ali neugodnega delovanja umetnih gnojil moramo iskati vzrok v kakovosti dotične zemlje.

Vobče zahtevajo kulturne rastline in koristni talni bakteriji za svoj razvoj takozvano nevtralnno ali pa nekoliko alkalično reakcijo zemlje. Kaj razumemo pod to reakcijo? Znano je, da ponekod, zlasti v težjih, mokrotnih plasteh zemlje rade zastajajo razne kisline, ki so strup za rastlinske korenine. Zato se na pr. na močvirnatih kisljih travnikih brž razpasejo preslice, loček, šaš in dr., ki so od kulturnih trav manj izbirčne in bolj trdožive. O takih kisljih zemljah pravi kemik, da **reagirajo kislno**. Nasprotje od kisline je **lug** ali, kakor ga imenuje kemik, **alkali**. K alkaličnim snovem prištevamo n. pr. sodo in žgano in potem gašeno apno. Raztopina sode ali apna ima lužnat okus, a kemik jo spozna in določi še po drugih lastnostih ter pravi, da taka raztopina **reagira alkalično**. Raztopine pa, ki ne reagirajo ne alkalično in ne kislno, imenujemo **nevtralne**. Kakor smo zgoraj omenili, je za kulturne rastline potrebna zmerno alkalična ali pa nevtralna reakcija zemlje.

Kakor je kislja reakcija škodljiva in vsled nje že seme dokaj slabše kali, tako se tudi v preveč alkalični zemlji kulturne rastline ne počutijo dobro. Vsled škodljivega vpliva previsoke alkalične reakcije močno napadajo dotične rastline razne glivične bolezni in pleveli. Dr. Stutzer (Düngeskalk, Berlin

1920) je glede te zadeve preizkušal razne zemlje ter poleg drugih zgledov navaja, da je našel na pr. v vinogradni zemlji, kjer sta redno nastopala oidij in peronospora, previsoko alkalično reakcijo. Stutzer tudi domneva, da je obilno pojavljanje osata, kateremu jako ugašajo alkalične snovi, v zvezi s čezmerno vsebino alkalija v dotični zemlji.

Zemlji, ki je kislja, primanjkuje navadno apna in zato se za take zemlje poleg event. osuševanja priporoča zlasti apnenje, ker z apnom nevtraliziramo škodljive kisline ter zvišamo delavnost zemlje. Zemlja ima kislno reakcijo ali vsled naravnih razmer ali pa postane kislja lahko tudi vsled obilnejšega in enostranskega gnojenja z nekaterimi umetnimi gnojili. H gnojilom, ki lahko povzročijo ali povečajo kislno reakcijo v zemlji, prištevamo amonijev sulfat, superfosfat in kajnit. Med „alkalična“ gnojila pa spada n. pr. čilski soliter in Tomasova žlindra. Pravilo se torej glasi: **za gnojenje zemlje z alkalično reakcijo naj se uporabljajo „kislja“ gnojila, a za gnojenje tla s kislno reakcijo ona gnojila, ki delujejo alkalično**. Apnenega dušika (cijanamida) naj se ne uporablja na kisljih zemljah.

Zakaj delujejo nekatera umetna gnojila kislno, a druga alkalično? N. pr. če gnojimo z amonijevim sulfatom (žveplenokisljim amoniakom), tedaj sprejme rastlina vase amoniak, a žveplena kislina, ki je bila spojena z amoniakom, ostane večjidel v zemlji; ako v dotični zemlji ni na razpolago dovolj alkaličnih snovi (apna), katere bi nevtralizirale kislino, nastopi lahko sčasoma baš vsled obilnega gnojenja z napačnim gnojilom kislja reakcija. Podobno se utegne zgoditi tudi pri gnojenju s kalijevo soljo: kali izrabijo rastline, a ostanek soli (kislina) utegne zemljo, zlasti tako zemljo, ki je že samaposebi bila kislja,

še poslabšati. 40% kalijeve sol sicer ne vsebuje toliko „kislih“ sestavin kakor kajnit, vendar moramo biti tudi pri njej oprezni ter moramo kisli zemlji pred gnojenjem s kalijevo soljo dodati tudi primerno količino apna.

Kot ilustracijo (pojasnilo) za zgorajšnje trditve, katerih važnosti kmetijska praksa ne sme prezreti, bi navedel še gnojilni poskus, ki smo ga letos izvedli na kmetijski šoli na Grmu. Napravili smo primerjalni poskus glede učinka superfosfata in Toma-

sove žlindre na travniški zemlji. Travnik leži ob potoku, suše ne trpi nikoli, ima dobro rušo in le na meji ob vodi jo izpodrivajo kisle trave; za gnojenje z gnojnico in stranišnico je vedno hvaležen. Gnojenje s superfosfatom, Tomasovo žlindro in z gipsom (na eni parceli) se je izvršilo istočasno zgodaj spomladi, čilski soliter na dveh parcelah se je pa raztrosil pričetkom aprila. Posamezne parcele (10) merijo po 5 arov. Z različno gnojenih parcel smo dobili ob košnji sredi junija sledeče množine sena:

Po-izkusi	Porabljena gnojila	Pridelek sena v kg	Po-izkusi	Porabljena gnojila	Pridelek sena v kg
I.	Negnojeno	204 kg	VI.	30 kg gipsa	206 kg
II.	20 kg T. žlindre	255 kg	VII.	20 kg superf.	248 kg
III.	30 kg T. žlindre	258 kg	VIII.	30 kg superf.	241 kg
IV.	20 kg T. žlindre 15 „ 40% kal. soli	259 kg	IX.	20 kg superf. 15 „ 40% kal. soli	211 kg
V.	20 kg T. žlindre 15 „ 40% kal. soli 4 „ č. solitra	314 kg	X.	20 kg superf. 15 „ 40% kal. soli 4 „ č. solitra	275 kg

Ti rezultati so na prvi pogled nekoliko čudni. Na parcelah, pognojnih s žlindro, si razlike v pridelku lahko razložimo po zakonu o minimumu (najmanjši množini), ki pravi, da je velikost pridelka odvisna od tiste hranilne snovi, katere je v zemlji najmanj. S superfosfatom smo namenoma močno gnojili in na parceli VIII., kjer se je dalo v primeri s predidčo parcelo VII. deset kg superfosfata več, se je pridelok znižal, namesto da bi se bil obdržal vsaj na isti višini. Na parceli IX., kjer smo dodali še kalijevo sol, je padel pridelok za 37 kg od pridelka na parceli VII. Čim smo pa dodali na parceli X, le 4 kg čilskega solitra, je pridelok zrastel za 64 kg. Vidi se, da so tudi na parceli V. tisti 4 kg čilskega solitra izredno dvignili in zboljšali učinek kalijeve soli. Gips ni pokazal napram negojeni parceli nobene koristi.

Navadno se tvori žlindra jeseni in se jemlje za spomladno gnojenje superfosfat kot hitreje učinkovite gnojilo. Mi smo s superfosfatom in z žlindro gnojili istočasno ter vidimo v našem primeru, da so vse štiri s Tomasovo žlindro gnojene parcele vrgle višji pridelok (— ne smemo pozabiti, da v citronovi kislini raztopno fosforno kislino iz Tomasove žlindre rastlinske korenine lahko takoj zaužijejo —).

Pri gnojilnih poskusih se ne moremo opirati na majhne razlike pridelka pri enkratnem poskusu, a v navedenem primeru je toliko skupne enotnosti v rezultatih s posameznih parcel, da moramo nehote iskati njih zvezo z dejstvi, katera smo razmotrivali v prvem delu našega članka.

Mislím, da ne pogrešim, ako pri navedenem poskusu slabo delovanje superfosfata, gipsa in kalijeve soli ter izrazito ostrejši in povoljnější učinek žlindre in čilskega solitra pripisujem občutljivosti zemlje napram kislinam. Žlindra in soliter sta alkalični gnojila pa lahko zboljšata kislno reakcijo zemlje, v kakršni se kulturne rastline ne počutijo dobro.

Ta poskus pojasnjuje, zakaj so v praksi mnenja glede vrednosti istovrstnih umetnih gnojil (n. pr. fosfornih) tako različna. Eni hvalijo superfosfat, drugi spet Tomaževko. Resnica je pa ta: **nobeno umetno gnojilo ni za vsako zemljo enako dobro, ampak mora vsak poljedelec svojo zemljo od časa do časa preizkusiti, katero gnojilo (kislno ali alkalično) se na njej bolje obnese.** Ni napreden tisti kmet, ki obilno gnoji z umetnimi gnojili, napreden je tisti, ki gnoji pravilno in razumno.

Ob koncu še pogledjmo, kakšen gmotni uspeh ali dobiček (rentabilnost) je nudilo v našem poskusu gnojenje na posameznih parcelah! Za podlago vzemimo sledeče cene za 1 kg:

žlindra 1.50 Din, rud. superfosfat 1 Din, kalijeve sol 1.60 Din, gips 0.50 Din, č. soliter 4.75 Din.

Če računamo 1 kg sena po 70 par, vidimo, da vrednost pridelanega sena prve košnje presega stroške za nakup gnojil le na parcelah II. in V. (Tomasova žlindra) in na parceli VII. (superfosfat).

Za prakso naj torej velja načelo: Preden začneš uporabljati umetna gnojila v večji meri, napravi poskus v malem, katera gnojila se ti na tvoji zemlji pri različnih rastlinah zares izplačajo, ter pazi pri tem, kakšno gnojilo (kislno ali alkalično) pokaže boljši uspeh (upoštevaj torej reakcijo zemlje). Če boš previdno menjaval in družil (kombiniral) kislno in alkalično umetna gnojila pa s svinčnikom v roki preračunaval uspehe, te navdušenje za umetna gnojila ne bo minilo. Umetna gnojila stanejo denar in zato se moramo z vestnim računom prepričati, kako nam uspeh gnojenja naplačujejo stroške. V prvi vrsti naj pa vsak dobro izrabí hlevski gnoj ter na njivah gospodarsko kolobarí, a travnikom naj pomaga z gnojnico in s humoznim, s stranišnico in apnom predelaním kompostom! Praksa povsod dokazuje, da je najučinkovitejša in najcenejša gnojilo za travnike dobra gnojnica, zlasti še, če pomagamo z umetnimi gnojili, da ne manjka v travniški zemlji apna in fosforove kisline.

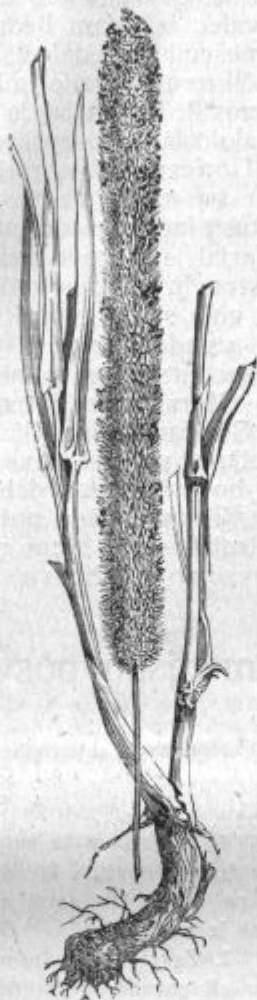

Mačji rep.

Med najvažnejše trave, ki jih pridelujemo danes v deteljnih mešanica in po travnikih spada **mačji rep ali timotejka** (lat. *Phleum pratense*, nem. *Wiesenlieschgras* ali *Thimothegras*), ki jo kaže pod. 25. Po svojem razcvetju, ki je repu podobno, je dobila tudi svoje ime. Od lisičjega repa, ki je tudi važna trava po naših krajih, se loči v tem, da je bolj bledezelene barve in da so klaski pri mačjem repu bolj zobčasti in vsled tega na videz resasti. Njegovi klaski se tudi ne dajo od cvetne betve tako osmukati kakor pri lisičjem repu. V ostalem je pa lisičji rep zrodna trava in je že davno zrela, ko začne mačji rep šele kazati svoj klas. Mačji rep je visoka trava, ki se bolj pozno razvije in ki daje glavni pridelek šele v drugi košnji detelje. Trava je trpežna in bolj močne zrasti. Da je njena krma bolj slastna in tečna, jo je treba dosti zgodaj kositi preden se razcvete. Pozneje postane bolj trda in je le še za konjsko krmo dobra.

Mačji rep dobro uspeva na težki zemlji in na barski zemlji. Zemlja, ki je bogata črne prsti (humasa), mu posebno dobro ugaia. Suhe lege ne trpi, ravnotako ne peščene zemlje. Mačji rep sejemo v deteljnih mešanica in v travniških zmesih.

V zadnjem času so ga začeli posamezni primešavati tudi **inkarnatni ali rdeči detelji**. Izkušnje bodo šele pokazale, ali je mačji rep tudi za tako setev pripraven ali ne. Dosedaj sejemo med inkarnatko z najboljšim uspehom **njivski kopitnik**, ki se po svojem razvoju ujema najbolj z inkarnatno deteljo. —r—

Pod. 25. Mačji rep.

Izpodjedeni sadeži.

Letos imamo po par letih prestanka zopet črvido leto. Ogrorna je škoda, ki se godi našim sadežem, našim travnikom in drugim kulturam. Mestoma so njive kar prazne, tako jih je uničil črv. Pa tudi tam, kjer je žito uspelo, bi lahko imeli boljše pridelke, kakor jih imamo. Po napadenih njivah je žita sploh manj in tudi slabše je. Če gloje črv na koreninah, ne more biti drugače.

Prvi naši sadeži so po črvivih njivah še dosti dobro obrodili, pri poletnih in jesenskih sadežih, pri okopavinah, stročnicah, na deteljiščih in travnikih bo pa ves uspeh veliko slabši. Po nekaterih legah ne bo nič otave, tako je vsa ruša izpodjedena. Napadeni sadeži bodo izdatno slabši ali pa tudi naravnost uničeni.

Pri veliki opasnosti, ki jo kaže črv našim poljskim in drugim sadežem, se temu škodljivcu nasproti še vse premalo nastopa. Če pomislimo na vso škodo, ki jo prizadeva po naših krajih in ki znaša na sto in stotisoče, storimo še vse premalo za uničevanje te golazni. Izgleda, kakor da bi se ga sploh ne mogli rešiti!

Pri ajdovi sevi se ti črvi kar valijo iz brazd. In kako jih zatiramo? — Namesto, da bi jih za plugom pobirali in uničevali, jih s prihodnjo brazdo zopet zatorjemo. Kakor da bi bila ta škoda, ki jo delajo z izpodjedanjem, neizogibna! Vprašam, ali bi se ne dali ti črvi uničevati, da se rešimo vsaj teh črvov, ki jih spravlja plug na dan? Gotovo bi se dali ti črvi tudi pri nas pokončevati. Toda pri nas se malokdo gane. Rajše jih pustimo, da nam naprej izpodjedajo strniščne sadeže, prihodnje leto pa zopet spomladne poseve. Po črvivih njivah bi se morali ti črvi za vsako brazdo pobirati in pokončevati. Nekaj store tudi lahko vrane in domače kokoši, toda to je premalo.

Take njive, na katerih so sadeži do malega uničeni, moramo pa preorati in obdelati za kak drug strniščen pridelek. Po brazdah naj se pa vsi črvi skrbno pobero in pokončajo. Letošnji črvi nam bodo delali škodo še drugo leto noter do meseca junija. Vzroka je dovolj, da jih skrbno zatiramo, kjerkoli jih dobimo.

R.

Nakup plemenskih bikcev.

Ministrstvo za kmetijstvo je nakupilo pretekli mesec zopet večje število bikov montafonske in enobarvne sive pasme za južne kraje v naši državi. Nekaj bikov se je nakupilo na Štajerskem, večina pa na Dolenjskem, kjer jih je odbirala in nakladala ministrska komisija v Orteneku in Radohovi vasi. Naši živinorejci so pripeljali k nakupu res prav lepe bikce, tako da je bilo nakupovalni komisiji žal, ker vsled majhnega razpoložljivega kredita ni mogla nakupiti še večjega števila bikov. Pred par leti ni bilo mogoče dobiti toliko in takih bikov, kakor so jih pripeljali sedaj naši bikorejci. Ravno tukaj se vidi prav dobro uspešno delo naših dolenjskih živinorejskih zadrug za napredek in resnično povzdigo naše živinoreje. Zastopnik ministrstva za kmetijstvo je bil z nakupom tako zadovoljen, da je obljubil, da bo izposloval takoj dovoljenje za zopetni nakup takih bikov, in sicer v najkrajšem času. S cenami, ki so jih prejeli bikorejci za svoje živali, so bili vsi zadovoljni. Gotovo je, da bi vzgojili naši gospodarji prav zadostno število dobrih plemenskih bikov, ako bi imeli vselej zagotovilo, da se bo reja res izplačala, pa naj si bo to s porabo bikov doma ali pa z odprodajo v druge kraje. Rentabilnost bikoreje mora biti skrb posebno naših živinorejskih zadrug in odborov, kajti ravno s tem se bo vplivalo največ na zboljšanje splošne živinoreje. Pripomnim še, da je iskala pred nekaj meseci sosednja hrvatska oblast bikce pincgavske pasme, katerih pa pri nas seveda ni mogla dobiti, ker se pri nas vzgoji teh bikov le toliko, kolikor se jih potrebuje prav nujno doma, na odprodajo takih bikov v tuje kraje pa se doslej še ni mislilo.

F. Černe.

Poučni zlet v Višnjo vas.

Velevažna za doraščajočo kmetško mladino je strokovna izobrazba na kmetijski šoli. Ker pa velika večina kmetijskih sinov ne more biti deležna te izobrazbe, je treba seči po drugih sredstvih, ki naj pripomorejo k povzdigu kmetijstva. V tem oziru so strokovna predavanja velikega pomena. Koliko koristnih naukov in nasvetov nam je podal n. pr. znani strokovnjak g. Goričan, okr. ekonom v Celju! Njegova poljudna predavanja, ki jih je prirejela braslovška kmetijska podružnica, so bila vedno dobro obiskovana, kajti vsakdo je bil prepričan, da bo pridobil kaj za svojo izobrazbo.

Da bi pa predavatelj tudi pokazal, kako je treba take nauke praktično izvajati, je povabil tukajšnjo podružnico na poučni zlet na svoj dom.

Dne 14. junija se je odzvalo temu prijaznemu povabilu 17 zavednih kmetovalcev in kmečkih sinov (7 iz Parizelj). Do Celja po železnici, potem pa deloma z vozovi, deloma peš proti Vojniku. Med potjo smo občudovali lepo obdelane njive in izborne pridelke, kakršnih tukaj, v prodnati savinjski dolini, nismo povsod vajeni.

V Vojniku nas je sprejel gosp. Goričan. Po kratkem odpočitku in ogledu lepo urejene razstave risarskih izdelkov temkajšnje meščanske šole smo odmahali v bližnjo Višnjo vas na dom g. okr. ekonomu. Tik ob cesti proti Dobrni stoji prijazna kmečka hiša, prikladna gospodarska poslopja, vzorno gnojišče in skrbno obdelani domači vrt, kar vse kaže, da vlada tu večča roka, ki vodi gospodarstvo. Najpreje smo si ogledali lepe sadne nasade — blizu 1000 dreves — vse delo sedanjega gospodarja, ki je po svojem očetu prevzel samo 3 sadna drevesa. Ob deroči Hudinji smo videli bregove, zasažene s kanadsko belo topolo, ki je vled hitre rasti in močnih korenin kaj pripravna za obrežne obrambne nasade — povrhu pa daje najboljši les za vžigalice. Vmes smo videli ameriški oreh in črn oreh, ki dajeta izboren les za pohištvo. Dalje smo korakali in prišli do njiv, kjer smo zlasti občudovali krasno pšenico. Prikladna zemlja, dobro gnojenje in vestno obdelovanje doseže take uspehe. Pokazal nam je tudi njivo, ki je bila poprej precej močvirnata, pa jo je s primernimi odtoki osušil, da rodi sedaj najlepše pridelke. Pri kozolcu smo imeli priliko videti kos travnika, ki služi kot „tračnik“, t. j. za pridobivanje sveže krme za svinje, ki se krmijo tukaj izključno s svežo krmo, da se prihrani drago kurivo.

Na domu smo si ogledali praktično urejene hleve za govejo živino, kjer se od spredaj polaga v jasli in kjer se tudi stelja spravlja skozi odprtino v zidu, da se vse delo lažje in hitreje opravi. Divili smo se lepi goveji živini čiste muredolske pasme, občudovali zlasti veliko kravo in bika-plemenjaka. Prišli smo do prepričanja, da si zamore skoro vsak kmetovalec svoje hleve praktično in poceni preurediti, si delo na ta način olajšati in dvigniti vso svojo živinorejo. Enako praktično so urejeni konjski hlevi in svinjaki. Prostrano gnojišče za gnojnično jamo in stalno pumpo osenčuje brajda izabele, kar je vredno vsega priporočila. Imeli smo tudi priliko videti razno poljedelsko orodje, praktične pluge, brane, okopalnike, i. dr. Posebno pozornost je vzbujal med dru-

gim težek voz, ki se da na zelo praktičen način raztegniti in razstaviti, da je pripraven za vsako uporabo.

Nazadnje smo bili še pogoščeni pri g. ekonomu in po nekem gostu z avtom prepeljani v trg Vojnik, kjer smo se še enkrat zbrali z našim gostiteljem. Tu se je v imenu vseh udeležencev napredni kmetovalec in znani ljudski govornik g. M. Bošnjak v vznešenih besedah zahvalil g. Goričanu, ki je omogočil to ekskurzijo in ki nas je vrhu tega še prijazno pogostil. Poudarjal je zlasti dejstvo, da se je danes vsakdo lahko prepričal na lastne oči, da predavanja g. Goričana niso zgolj teoretičnega značaja, da vse, kar on nasvetuje in priporoča, navadno sam preizkusi, kajti besede mičejo — zgledi pa vlečejo. Poudarjal je njegovo veliko zaslugo za povzdigo kmetijstva in ga zagotovil, da njegovi nauki niso padli na golo skalo, ampak da je mnogo kmetovalcev, ki so vsled njegovega prizadevanja izboljšali svoje gospodarstvo z raznimi praktičnimi napravami.

Morali smo se na to posloviti. Zasedli smo od g. Goričana pripravljen voz ter zdrdrali tja doli proti Celju v prijetni zavesti, da smo preživeli lep dan, ki bo ostal vsem izletnikom v prijetnem spominu.

Taka poučna potovanja naj bi se bolj pogosto prirejala in s tem vzbujalo večje zanimanje za povzdigo kmetijstva.

L.

Kmetijsko posvetovanje v Mariboru.

(Dalje.)

IV. Sadjarstvo.

A. Sadjarski pouk.

1. Sadjarstvo se naj poučuje že v zadnjih razredih ljudske šole v obsegu, ki odgovarja dušnemu nivoju otroka. Da bo pa učitelj kos svoji nalogi, naj se na učiteljskih poglubi pouk iz te panoge.

2. Za izobrazbo primerne števila sadjarskih pomočnikov ali paznikov (praktično izvežbanih delavcev za oskrbo sadnega drevja) in cestnih mojstrov (za oskrbo obcestnih nasadov), se naj prirede vsako leto (počenši že letos) razdeljeno na pomladni, letni in jesenski čas na za to pripravnih kmetijskih posestvih pettedenski tečaji.

3. Da se omogoči današnjemu podeželskemu učitelstvu pridobiti si neogibno potrebne temeljnega znanja o sadjarstvu, se naj prirede 2 tedenski sadjarski poučni tečaji na obeh kmetijskih šolah.

4. Spričo dejstva, da imajo pri našem kmetovalcu najboljši uspeh zglede naprave, je ustanoviti v vsakem srezu vsaj po en vzorni sadonosnik, ki naj bo v zvezi z vzornimi kmetijami, kjer se take ustanove.

V svrhu realizacije gornjih predlogov bo unesti v vsakoletni proračun primerne kredite.

B. Drevesničarstvo.

Da se zajamči našim sadjarjem neoporečen drevesni naraščaj tako zlasti glede pravilne izbire podlog, cepičev, pristnosti sort in neokuženja po boleznih in škodljivcih, se naj uvede stroga kontrola vseh privatnih drevesnic.

C. Zatiranje bolezni in škodljivcev.

Navzlic ogromni škodi, ki jo povzročajo v naših sadovnjakih škodljivci in bolezni, tako zlasti mali zimski pedic ali zmrzlikar (*Cheimatobia brumata*), listne in krvave uši, jabolčni zavijač (*Carpocapsa pomonella*), fusikladij, momilija, (*Sclero-*

tigea fructigena), rožičenje češpelj (*Exoascus pruni*) in drugi, ki bi utegnili katastrofalno nastopiti, se naj v svrhu zatiranja odrede na osnovi obstoječih zakonov najstrožje policijske odredbe.

D. Sadna trgovina.

Uvažuje dejstvo, da se proizvaja v mariborski oblasti pretežna množina sadja, zlasti namiznih jabolk, za izvoz, bo posvečati posebne pažnje sadni trgovini. V ta namen je potrebno:

a) Skrčitev velikega števila sadnih sort na čim manjše število.

b) Prirejanje lokalnih sadnih ogledov, večjih sadnih razstav ter sadnih sejmov v tu- in inozemstvu.

c) Uvedba sortiranja in vkladanja sadja po ameriškem načinu, da bomo zamogli tekmovati z inozemstvom in si zagotoviti trdno pozicijo na svetovnih sadnih tržiščih.

d) Pospeševanje izvoza sadja.

V svrhu dosege teh ciljev bo:

1. Oskrbeti primerne kredite v vsakoletnem proračunu.

2. poslati še tekom letošnjega leta primerne veččaka za dobo enega do dveh mesecev na Holandsko, da se temeljito izvežba v ameriškem sortiranju in vkladanju sadja, po vrnitvi v domovino pa prireja zadevne tečaje.

3. priskočiti zadrugam in drugim podjetjem, ki se bavijo s konserviranjem sadja, za zgradbo modernih sadnih klet, hladilnic in konservnih tvornic na pomoč s subvencijami in s cenim kreditom.

VPRAŠANJA IN ODGOVORI.

Na vsa kmetijsko-gospodarska vprašanja se načelno odgovarja le v „Kmetovalcu“ in le na vprašanja udov, ki so podpisana s polnim imenom. Kdor želi pismenega odgovora, mora priložiti 3 dinarje za stroške.

Vprašanje 52. Moja deset let stara krava je bila dosedaj jako dobra molznica. Videti je popoňmoma zdrava, vkljub temu se je v mleku pojavila kri, vsled katere ni več užitno. Ali naj tako kravo še dalje držim v hlevu, ali jo pa naj prodam mesarju? **Zakaj ima krava krvavo mleko?** (M. A. v Ž.)

Odgovor: Zaradi krvi v mleku Vam pač ni treba dati krave mesarju, kajti ta pojav izgine navadno že v enem tednu. Vzrok krvi v mleku je največkrat prehod na boljše krmo, posebno ako dobijo krave naenkrat dobro svežo deteljo, ali pa če pridejo na deteljne pašnike. Včasih provzročajo krvavo mleko tudi ostre in razdražljive rastline in to posebno na paši po gozdovih. Kravo s krvavim mlekom naj se molze nalahko in vime naj se ji umiva z mrzlo vodo, v katero smo zmešali nekoliko kisa. Kot notranje zdravilo pa damo živali nekoliko solitra ali Glauberjeve soli v lanenem žlemlu, kar kmalu pomaga.

Živnozdr. Černe.

Vprašanje 53. Moja dva junčka v starosti 1½ leta imata na hrbtu pod kožo črve. Iztisnili smo jih že kakih 10 živih, toda boleče bule le ne izginejo in so polne gnoja. Mogoče, da se v njih nahajajo še drugi črvi? **Kako odpravim zoljeve ličinke pri govedih?** (U. g. F. p. P.)

Odgovor: V posameznih primerih se na goved nabere toliko zoljevih ličink, da nastanejo kar velike gnojne otekline in iz teh oteklín je treba pač iztisniti gnoj, posebno, če so otekline velike. V takih oteklínah je navadno vsepolno že deloma segnitih črvov (ličink). Če se take bule prežejo, se mora seveda rano očistiti in razkuževati, da se kmalu zaceli.

Živnozdr. Černe.

Vprašanje 54. Pred 14 dnevi sem opazil, da so se pri moji kravi na notranjih straneh obeh parov nog na skočnem členu začeli delati mehurjem podoben oteklín. Od začetka so bili ti mehurji mehki in neboleči, sedaj so pa postali trdi in boleči.

Krava žre in pije po navadi in ne šepa. **Kako se odpravijo mehurji na skočnih členih pri kravah?** (A. L. v M.)

Odgovor: Mehurji na skočnih členih so lahko nastali vsled prenategnjenja pri delu, ali pa tudi vsled kakih udarcev. Če so mehurji gorki in boleči, ovijajte jih z mrzlimi obkladki; če so pa postali trdi in manj boleči, napravljajte gorke obkladke, da polagoma izginejo te otekline. Najbolje je pa seveda, ako se taki mehurji najprej temeljito po strokovnjaku preiščejo, da se jih more pravilno zdraviti. Mehurji na skočnih členih pri govedu niso tako opasni, kakor enaki mehurji pri konjih.

Živnozdr. Černe.

Vprašanje 55. V trtnici mi dela neki črvič veliko škodo. Ko začnejo cepljenke kaliti in so poganjki že dolgi par centimetrov, se ta črvič zarije v sredino mladega poganjka ter ga uniči. Črvič je trd, rumene barve, 15 mm dolg in 1 dober milimeter debel. **Odkod prihaja ta črvič, kako se imenuje in kako ga je zatirati?** (A. K. v Sv. L.)

Odgovor: Ta črv se imenuje **struna**. To je ličinka od hrošča, ki ga imenujemo **poljska pokalica** in ki je dobro znan. Strune zatiramo s tem, da jih iščemo in nabiramo na napađenih rastlinah, ki jih poznamo na tem, da začnejo veneti. Nabrane strune je pokončati. Za nabiranje strun se priporoča tudi potikati večje kosce krompirja v zemljo, ker se na krompirju rade zbirajo. Tako v zemljo potaknjen krompir je večkrat pregledati in dobljeno struno uničiti.

R.

Vprašanje 56. Plevel mi je prerastel vso lucerno, ki sem jo sejal sredi maja. **Ali je plevel lucerni nevaren in kako naj ga uničim?** (F. Š. v D. pri Lj.)

Odgovor: Plevel je hud sovražnik lucerne, zato uspeva in vstraja lucerna le na takih njivah, ki so čiste plevela. V tem primeru je treba lucerno opleti, druge pomoči ni. Izplača se to seveda le v tem primeru, če je lucerna dosti gosta in če je upati, da bo lucerna na tem prostoru našla vse potrebne pogoje za nadaljnje uspevanje.

R.

Vprašanje 57. Imam svinjo, ki je v hlevu vedno grizla les in korito. Letos je povrgla šest mladičev, in ko so bili 5 do 6 tednov stari ter sem jim začel dajati drugo hrano, so začeli les grizti in gnojnico piti. **S čim naj zabranimo to napako?** (M. F. v L. p. P.)

Odgovor: Kakor je domnevati, redite svinjo menda izključno v hlevu, oziroma svinjaku in jo hranite vrhutega s klajo, ki ima premalo rudninskih snovi v sebi, zlasti premalo apna in fosforove kisline. Vse to glodanje kaže na pomanjkljivo prebavo. Živali, ki jih imate sedaj v hlevu, morajo vnu., da lahko nekoliko po zemlji ržejo. Prav to jim bo popravilo želodec. Priporočamo Vam razentega pokladati svinji nekoliko klajnega apna, po eno žlico na dan. Klajno apno je primešati običajni kuhni korenstva in zelenjade.

R.

IZ DELOVANJA PODRUŽNIC.

Kmetijska podružnica v Semiču je zborovala dne 21. junija. Od 65 članov jih je prišlo 17. Po poročilu o delovanju je podal načelnik Mihelčič račun o denarnem poslovanju, ki izkazuje 448 Din dohodkov in 739.50 Din stroškov, tako da je primanjkljaja 295.5 Din. Ta se je pokrila iz rez. fonda. Za delegata sta bila izvoljena Jože Mihelčič in Jan. Lukežič. Podružnica prosi za prireditev gospodinjstvskega tečaja.

Kmetijska podružnica v Žužemberku je zborovala 21. junija. Od 67 članov je bilo 14 navzočih. Zborovanje se je omejilo le na volitve odbora in delegatov. V odbor so bili izvoljeni: Peter Mokorel načelnikom ter Ivan Vehovec, Karl Lavrič, Ivan Novak, Jože Kástelic in dekan Karl Gniđovec. Delegatom sta bila izvoljena Iv. Vehovec in kaplan Andrej Križman. Pri slučajnostih se je razpravljalo o ustanovitvi živinorejske zadruge o živinski zavarovalnici.

Kmetijska podružnica v Motniku je zborovala 21. junija. Od 67 članov se jih je udeležilo 17. Po poročilu načelnika in blagajnika se je vršila volitev dveh delegatov in sta bila izvoljena Kogej Franc in Učakar Simon. Pri slučajnostih se je razpravljalo o dobavi sadnih drevesc, ki naj bi jih oddajala Kmetijska družba, in o naročanju umetnih gnojil, ki naj se kupujejo potom podružnice pri Kmetijski družbi, ki daje zanesljivo blago.

Kmetijska podružnica v Lescah je zborovala 28. junija. Od 101 članov jih je prišlo 21. Občni zbor se je omejil le na volitve treh delegatov in so bili izvoljeni Vidic Franc, Žark Ivan in Černe Ivan. Pri slučajnostih se je govorilo o popravi in nabavi orodja in o izposojanju orodja.

Kmetijska podružnica v Moravčah je zborovala 28. junija. Od 224 članov je bilo 160 navzočih. Po poročilu tajnika in blagajnika se je prešlo k volitvi odbora in so bili izvoljeni načelnikom Fr. Bizilj, njegovim namestnikom Val. Knez, tajnikom Ig. Tomc, blagajnikom Fr. Detela, odbornikom pa Fr. Lovrač, Jos. Šlibar in Jan. Toman. Občni zbor je izvolil tudi sledečih 6 delegatov: Ant. Pirnat, Fr. Detela, Fr. Kokalj, Al. Cerar, Ig. Tomc in Val. Knez.

GOSPODARSKE STVARI.

Naš izvoz v maju. Po statističnih podatkih glavnega ravnateljstva carin smo v mesecu maju t. l. izvozili iz države 448.836 ton blaga v vrednosti gor. 818.933 Din ali 75.763.366 di-3152 glav v vrednosti 12,3 milijona Din, razne rude 44.744 ton v vrednosti 11,6 milijona Din itd.

Glavni izvozni predmeti v mesecu maju t. l. so bili sledeči: koruza 193.871 ton v vrednosti 430,4 milijona dinarjev, stavbni les 99.949 ton v vrednosti 109,9 milijona Din, jaja 3255 ton v vrednosti 57,5 milijona Din, goved 10.564 glav v vrednosti 42,8 milijona Din, baker surov 1055 ton v vrednosti 30,1 milijona Din, sveže meso 748 ton v vrednosti 16,1 milijona Din, cement 31.155 ton v vrednosti 15,9 milijona Din, konji 3152 glav vrednosti 12,3 milijona Din, razne rude 44.744 ton v vrednosti 11,6 milijona Din itd.

Skupno je v prvih 5 mesecih t. l. znašal naš izvoz 1.386.640 ton v vrednosti 3.834.956.589 Din ali 320.540.194 Din v zlatu. Zlat dinar je izračunan na podlagi povprečnega mesečnega tečaja devize v Curihu na zagrebški in belgrajski borzi. Izvoz v prvih 5 mesecih lani je obsegal le 1.295.117 ton v vrednosti 3.525.256.314 Din ali 245.376.067 Din v zlatu. Letošnji izvoz je torej po količini za 37,9 odstotka večji kakor lani, po vrednosti (v zlatih dinarjih) pa za 30,6 odstotka.

KMETIJSKE NOVICE.

Poučno potovanje planinskih kmetov na planšarsko šolo v Grabnerhof pri Admontu v Avstriji priredi sredi avgusta t. l. srežki ekonom v Radovljici. Potovanje bo zelo poučno, ker se bo natančno proučilo razne poljedelske, živinorejske in planšarske naprave na vzornih posestvih in zavodih. Želeti je, da se ga udeleži primerno število kmetovalcev, posebno iz goratih delov Slovenije. Ogledalo se bo planšarske in druge gospodarske naprave v Kallwangu, v samostanu v Anmontu, travniško šolo istotam, vzorne Grabnerske in Seebodenske planine, planšarsko šolo Grabnerhof, posestvo Sprietzenhof v Landlu, posestvo Landreit, morebiti tudi Rothschildovo posestvo in planinske pašnike v Hinterbergu pri Waidhofnu a. d. Ybbs, in tamkajšnje zadružne pašnike. Potovanje bo trajalo šest do sedem dni. Stroški na potovanju bodo znašali najmanj 15 šilingov dnevno brez železniške vožnje, treba pa računati z dnevnimi izdatki od okrog 17 šilingov, t. j. okrog 140 Din na osebo in dan, v katerem znesku bodo zapopadani vsi dnevni izdatki, vštevisi neznatne stroške

za vodstvo ekskurzije in napitnine, razen voženj. Kmetovalci, ki se odločijo udeležiti tega poučnega potovanja, naj sporoče nemudoma točne naslove srezkemu ekonomu v Radovljici (Gorenjsko). Tej obvezni prijavi je priložiti 50 Din za prireditvene stroške. Zadnji rok za prijavitev je do 8. avgusta t. l. — Zanimanci si morajo sami priskrbeti potne liste za Avstrijo. Potovanje se vrši le, če se obvezno prijavijo najmanj petnajst posestnikov. Vse podrobnosti o nastopu potovanja i. dr. se sporoče priglascem pravočasno pismenim potom.

Priglasila za živinorejsko razstavo v Ljubljani o priliki velesejma se sprejema do 20. avgusta t. l., na kar opozarjamo vse zanimance, zlasti pa živinorejce, ki želijo razstaviti svoje živali. Opozarjamo obenem na razglas na zadnji strani lista.

Rokov sestanek živinorejskih zadrug dolenskega okrožja se ne vrši kakor običajno na dan 16. avgusta t. l., ampak pozneje in se bo dan pravočasno naznanil.

Obisk kmetijskega referenta iz Beograda. V Maribor je prispel iz ministrstva poljoprivrede sekretar g. Avramović ter si kot referent za kmetijske šole ogledal mariborsko srednjo kmetijsko šolo ter vinarsko-sadjarško šolo. Iz Maribora se je podal g. Avramović v Prekmurje skupno s člani tozadevne komisije ministrstva poljoprivrede, to je okranim ekonomom g. Šego in načelnikom kmetijskega oddelka pri velikem županu inž. Zidanškom, da v Rakičanih prevzamejo razlaščeno veleposestvo z gradom vred, ki bo služilo za prekmursko kmetijsko šolo, ki se otvori prihodnje jesen. Komisija si je ogledala še razne druge kmetijske naprave v Prekmurju, zlasti drevesnico v Beltincih.

Petdesetletnica Kola jahača in vozača v Ljutomeru. V Ljutomeru, središču Murskega polja, ki je znano po svoji stari kmetijski konjereji, slavi Kolo jahača in vozača dne 15. in 16. avgusta svojo petdesetletnico. Na programu prvega dne je razstava prvovrstnih kasačev-američanov in toplokrvnih konj, potem uporabnostna izkušnja kasačev (na dirkališču, pred plugom, težkim vozom in pod sedlom) ter dve dirki. Dne 16. se vrše popoldne 4 dirke, vse na dirkališču na Cvenu. Opozarjamo vse ljubitelje konj na to prireditve posebno zaradi tega, ker se bo ta dva dni videlo na razstavi in dirkališču veliko število prvovrstnih konj. Letošnja zmagovalka v jugoslovenskem derbyju (Našina) izhaja iz ljutomerske reje.

Konjerejsko društvo za Mariborsko oblast objavlja, da se vrši letošnje ogledovanje in premiranje plemenskih konjev pod običajnimi pogoji: 3. avgusta z začetkom ob osmih v Žalcu za srez Celje; 4. avgusta z začetkom ob poldesetih v Šmarju pri Jelšah za srez Šmarje; 13. avgusta z začetkom ob polosmih v Ptujju za sodni okraj Ptuj; 14. avgusta z začetkom ob osmih v Ormožu za sodni okraj Ormož. — Za sodni okraj Ljutomer se vrši razstava plemenskih konjev v zvezi s slavnostnimi prireditvami 50 letnice Kola Jahača in vozača v Ljutomeru dne 15. avgusta popoldne na žrebarni na Cvenu. — Za Ptuj je bilo prvotno določeno premiranje za dan 5. avgusta ter se je vsled sejma, ki se vrši ta dan v Ptujju, moralo preložiti na 13. avgusta. — V vseh drugih krajih društvenega področja, kjer so se drugače premovanja vršila, se letos vsled premalih sredstev ne morejo vršiti; vršila se pa bodo gotovo prihodnje leto. K premovanjem so v Ptujju pripuščeni konji mrzlo- in toplokrvnih, v Ljutomeru le toplokrvnih, drugje pa le mrzlokrvnih plemen.

Letošnja premovanja konj v ljubljanski oblasti se vrše v sledečem redu: v Lescah, 10. avgusta ob 9. uri dop., v Kranju, 11. avgusta ob 9. uri dop., v Št. Vidu nad Ljublj., 12. avgusta ob 8. uri dop., v Mengšu, 12. avgusta ob 2. uri pop., na Igu, 13. avgusta ob 9. uri dop., v Veliki Loki, 18. avgusta ob 9. uri dop., v Mokronogu, 18. avgusta ob 3. uri dop., v Št. Jerneju, 19. avgusta ob 8. uri dop., in v Brežicah, 20. avgusta ob 8. uri dop. V Lescah, Kranju in Mengšu so pripuščeni k premovanju

le konji mrzlokrvnih pasem; v Veliki Loki, Mokronogu, Št. Jerneju in Brežicah, le konji toplokrvnih, v Št. Vidu nad Ljublj. in na Igu pa konji toplokrvnih in mrzlokrvnih pasem. Na premovanjih se bodo sprejemale tudi prijave za konjsko razstavo, ki se vrši o priliki ljublj. velesejma, dne 6. septembra t. l. v Ljubljani. — Konjerejski odsek Kmetijske družbe za Slovenijo (ljubl. oblast).

Izredni občni zbor Vinarskega in sadjarskega odseka Kmetijske družbe za Slovenijo v Mariboru se vrši 22. avgusta t. l. ob desetih v „Narodnem domu“. Spored: 1. poročilo predsedstva; 2. volitve novega odbora; 3. slučajnosti. Za odbor: inž. Ivo Zupanič, t. č. tajnik.

Razstavo konj in goveje živine

v zvezi s plemenskim sejmom priredita

Kmetijska družba in uprava velesejma

v Ljubljani na nedeljo, dne 6. septembra 1925.

Ta razstava velja le za plemensko živino.

I.

Razstava konj

velja za toplo- in mrzlokrvne živali. V razstavo se pripuščajo: 1. žrebci-plemenjaki, 2. kobile z žrebeti in zaskočene kobile in 3. dve- do triletne žrebice.

II.

Razstava goveje živine

velja za živali vseh tistih pasem, ki se redijo; deželi in ki odgovarjajo posameznim pasemskim okrožjem. V razstavo se pripuščajo: 1. biki, 2. krave in 3. breje telice.

Vsa živina mora biti do 9. zjutraj na razstavišču in tudi že na svojem prostoru. — Za premovanje so dooločene diplome in številne premije, kakor jih bo priznala presojevalna komisija.

III.

Plemenski sejm

velja za plemenske živali sploh. Na sejm se pripuščajo tudi mlajše živali, ki so namenjene za prodajo. Plemenski sejm se priredi za konje in za govejo živino in velja posebno za mlade živali.

Priglasila za udeležbo sprejema Kmetijska družba zadnji čas

do 20. avgusta t. l.

Uprava ljublj. velesejma. Kmetijska družba za Slovenijo.

Vestnik društva kmetijskih strokovnjakov za Slovenijo.

Občni zbor Društva kmetijskih strokovnjakov za Slovenijo se vrši (o priliki velesejma) v soboto in nedeljo, 5. in 6. septembra 1925. v Ljubljani. Spored: 5. sept. ob 11. uri (v dvorani Kmetijske družbe, Turjaški trg 3): a) poročilo načelnika; b) čitanje zapisnika lanske glavne skupščine; c) poročilo tajnika in blagajnika; č) poročilo preglednikov računov ter sklepanje o odobritvi odborovega delovanja; d) izprememba pravi (§ 4, 7 event. še drugi); e) samostojni predlogi in **važni aktualni referati**; f) slučajnosti. Po občnem zboru po možnosti skupen obed, nato ogled velesejma. 6. sept.: **Predpoldne** nadaljevanje ogleda velesejma in razstave živine, **popoldne** skupen poučen zlet v neposredno okolico (najbrže v žrebčarno Selo), zvečer razhod. — Zaradi **priskrbe nočišč, ter znižane, četrtinske vožnje po železnici**, so storjeni potrebni koraki. — Tisti gg. tovariši, ki bi reflektirali na nočišče, morajo to naznaniti načelnstvu (Maribor, vinarska šola) do 28. avgusta t. l. — Najkasneje do tega dne naj predložijo gg. člani morebitne **samostojne (pismene) predloge**, namenjene občnemu zboru. Vsi gg. tovariši se vabijo na **polnoštevno udeležbo**. Kratko pismeno vabilo (z navodilom za znižano vožnjo) prejme vsak član. — Odbor.

URADNE VESTI.

ZAPISNIK

seje glavnega odbora Kmetijske družbe za Slovenijo, v sredo 22. julija 1925. od polenajstih dopoldne.

Sejo je vodil družbeni predsednik g. Sancin. Navzoči so bili gospodje: podpredsednika Jarc in Pipan; odborniki Ažman, Bajuk, Brenčič, Hočevar, Hrastnik, Hribernik, Jan, dr. Jančič, Meden, Mencinger, Petovar, Remškar, Skalicky, Steblovnik, Urek. Seji je prisostvoval družbeni tajnik inž. Lah. Mariborsko oblastno upravo je zastopal g. asistent Dular, ljubljansko pa družbeni predsednik sam.

G. predsednik je ob enajstih otvoril odborovo sejo, ugotovil sklepčnost, pozdravil navzoče g. odbornike, kakortudi zastopnika mariborske oblasti g. Dularja. Javil je, da je gosp. Košar opravičil svojo odsotnost vsled smrti svojega sorodnika. Pojasnil je, zakaj je moral odborovo sejo, sklicano za 15. julija, preložiti na 22. t. m.; sprejel je namreč tedaj nalog, da bi moral označenega dne odpotovati v Beograd; vsled nastopivše vladne krize je pa ta pot odpadla.

1. Odobrenje zapisnika zadnje odborove seje. Tajnik je prečital zapisnik zadnje odborove seje z dne 23. marca t. l., ki se je po dodatku g. Mencingerja, da je bil v pravni odsek izvoljen tudi odvetnik g. dr. Marušič, odobril.

2. Prečitanje zapisnika seje direktorija. Tajnik je prečital zapisnik seje direktorija z dne 5. junija t. l.

Z ozirom na sklepe direktorija je obravnaval glavni odbor različna vprašanja te seje in storil primerne sklepe. **Nakup 30 vagonov superfosfata** od tvrdke Montecatini v Italiji se je potrdil. Od te množine je dospelo čez mejo brez carine samo 8 vagonov, za ostalih 22 vagonov je pa družba morala plačati carino od 22 Din za 100 kg.

Okrožnica podružnicam, ki jo je po sklepu direktorija razposlala družba, se je vzela na znanje.

Glavni odbor je sklenil uvesti za **podružnice enotno knjigovodstvo**, ki bo sestojalo: 1. tajniška knjiga za zaznambo in evidenco podružničnih udov in zapisnik odborovih sej in občnih zborov. 2. Blagajniška knjiga za vpis inventarja, blagovnega prometa in računskega poslovanja. Te knjige bo družba založila in jih razposlala podružnicam proti primerni odškodnini.

Glavni odbor je dovolil jahalnemu in dirkalnemu društvu v Št. Jerneju na Dolenjskem za konjske dirke dne 5. julija podporo 1500 Din za razdelitev premij. G. Holzovi, vdovi po pokojnem tajniku štajerske kmetijske družbe, se je dovolila enkratna podpora od 1500 Din.

Poziv zavarovalnice „Plug“ v Beogradu za vstop Kmetijske družbe v njen upravni svet, se je odbilo, ker bi družbo to preveč stalo.

Za popravo družbene hiše na Turjaškem trgu se je dovolila primerna vsota in se je pooblastilo g. predsednika, da izvede predložene poprave. — Z ozirom na prošnje podružnic za brezobrestna posojila je sklenil glavni odbor, da zaenkrat teh ne more dovoliti, dokler nima primernih sredstev iz državnih fondov.

Zapisnik seje direktorija se je na to vzel na znanje.

Poročilo predsedništva. G. predsednik je poročil o zvišanju stanarin v družbenih hišah. Glavni odbor je deloma ugodil nekaterim prošnjam za znižanje najemščine, druge pa odklonil. Storil je tudi primerne sklepe glede nekaterih pisarniških prostorov v družbenih hišah.

G. predsednik je posredoval v Beogradu v kmetijskem ministru za podporo za živinsko razstavo v Ljubljani in za razne podpore Kmetijski družbi. Dosedaj to posredovanje ni imelo uspeha. Spomnil se je tudi v zadnji dobi umrlih dveh članov Kmetijske družbe, ki sta izredno marljivo delovala za

družbo in za prosep kmetijstva. To sta bila g. Fran Prijatelj v Tržiču pri Mokronogu in g. Fran Stajniko v Ljutomeru. V znak počaščenja spomina pokojnikov so se odborniki dvignili s sedežev. — G. Paji Todoroviču, predsedniku Srbskega poljoprivrednega društva v Beogradu, je družba čestitala ob petdesetletnici njegovega književnega delovanja. — Nove podružnice, potrjene v zadnji odborovi seji, so že večinoma imele svoje občne zборе. Izmed potrjenih, je podružnica Drtija preklicala svojo odcepitev in se je zopet pridružila podružnici Moravče. (Dalje sledi.)

RAZGLAS

o sprejemu gojenk v kmetijsko-gospodinjstvo šolo Kmetijske družbe za Slovenijo v Ljubljani.

S 1. oktobrom 1925. se otvori štiriindvajseti tečaj gospodinjstvske šole, ki bo trajal 11 mesecev.

Gojenke morajo stanovati v zavodu, ki je pod vodstvom čč. gg. sester iz reda sv. Frančiška. Zavod je v posebnem poslopiju poleg Marijanišča na Spodnjih Poljanah v Ljubljani.

Pouk, ki je slovenski in brezplačen, zavzema poleg verojuka, vzgojeslovja, ravnanja z bolniki, spisja in računstva vse one predmete, ki jih mora umeti vsaka dobra gospodinja zlasti se pa poučuje teoretično in praktično kuhanje, šivanje (ročno in strojno), pranje, likanje, živinoreja, mlekarstvo, vrtnarstvo itd. Gojenke se vežbajo v gospodinjstvem knjigovodstvu ter v ravnanju z bolniki in bolno živino.

Tista, ki bo sprejeta v zavod, plača mesečno za hrano, stanovanje, razsvetljavo, to je sploh za vse 500 Din. Pouk sam je brezplačen. Vsaka gojenka naj vzame s seboj v tečaj po možnosti naslednjo obleko in perilo: vsaj eno nedeljsko obleko, dve obleki za delo, dva para čevljev, en par vrtnih čevljev, nekaj belih in barvanih jopic za ponoči, tri barvana spodnja krila, dve beli spodnji krili, štiri srajce, šest parov negavic, 10 do 12 žepnih robcev, štiri kuhinjske in dva navadna predpasnika. Nadalje perilo za posteljo: dva para rjuh in štiri prevleke za blazine, 4 brisače, 4 servijete in jedilni pribor (žlica, vilice, nož). Če ima katera več obleke, jo tudi lahko vzame s seboj.

Deklice, ki hočejo vstopiti v gospodinjstvo šolo, morajo: 1. dovršiti 16. leto;

2. znati čitati, pisati in računati (zadnje šolsko izpričevalo);
3. predložiti zdravniško spričevalo, da so zdrave;
4. navesti kakšnega stanu so starši in kakšen je njih sedanj glavni poklic;
5. predložiti posestni list, potrjen po davčni oblasti;
6. predložiti obvezno pismo staršev ali varuha, da zanje plačajo vse stroške šolanja;
7. zavezati se, da bodo natančno in vestno zvrševale vsa dela, ki se jim nalože, ter da se bodo strogo ravnale po hišnem redu.

S temi podatki in potrebnimi prilogami opremljene, lastno-ručno pisane, nekolokovane prošnje za sprejem naj se vpošljejo

vsaj do 15. avgusta 1925.

Kmetijski družbi za Slovenijo v Ljubljani.

Pri sprejemu deklet v gospodinjstvo šolo se bo oziralo po možnosti na prošilke iz vseh slovenskih pokrajin, opomniti pa je, da je število gojenk posebno z ozirom na namen gospodinjstvske šole same le omejeno.

V Ljubljani, 30. junija 1925.

Kmetijska družba za Slovenijo.

VABILA

k občnim zborom podružnic Kmetijske družbe za Slovenijo.

SPORED:

1. Točke 1.—6. po § 31. družbenih pravil
2. Slučajnosti.

Opomba: Opozarjajo se načelnštva, da pravočasno (t. i. vsaj 10 dni pred izidom onega „Kmetovalca“, v katerem ima biti objavljena vršitev občnega zbora) pošljejo vabila in spored podružničnih občnih zborov Kmetijski družbi, kati za veljavnost teh je merodajen izpremenjeni § 30., po katerem morajo biti občni zbori podružnic vsaj 14 dni poprej razglašeni v družbenem glasilu z natančno navedbo kraja, prostora in časa.

Cerknica, v nedeljo, 16. avgusta 1925. ob eni popoldne pri načelniku št. 10;

Sv. Jakob v Slov. goricah, v nedeljo, 23. avgusta 1925. ob osmih zjutraj v stari šoli;

Sv. Jurij na Pesnici, v nedeljo, 23. avgusta 1925. ob polenajstih dopoldne v gostilni Vračko;

Velika Loka, v nedeljo, 16. avgusta 1925. ob treh popoldne v gostilni Alojzija Bukovca.

Tržne cene v Ljubljani in v Mariboru.

Cene so navedene v dinarjih.

	Ljubljana	Maribor	Ljubljana	Maribor
Konji (prigon v Lj. 147, v M. 25 glav):				
1 par dobrih konj	4 000 do 12.000			
Volji in krave (prigon v Lj. 76, v M. 865 glav):				
1 kg žive teže I.	8—	8-50 do 9-50		
1 „ „ II.	7-50	7-25 do 8-25		
1 „ „ III.	7—	6-50 do 7—		
1 „ „ krave, klobasarice	3-50 do 5-10	2-50 do 4-50		
Teleta (prigon v Lj. 11, v M. 24 glav):				
1 kg žive teže	10— do 11—	10— do 12—		
Prasiči (prigon v Lj. 135, v M. 865 glav):				
1 komad 6—8 tednov stari	100— do 175—	155— do 150—		
1 „ 3—4 mesece „	—	175— do 250—		
1 „ 5—7 „ „	—	350— do 450—		
1 „ 8—10 „ „	—	500— do 550—		
1 „ enoletni	—	110— do —		
1 kg žive teže, debeli	—	12— do 14-50		
1 „ mrtve teže, debeli	—	15— do 17-50		
Kože:				
1 komad konjske kože	—	150— do 200—		
1 kg goveje kože	—	12-50 do 15—		
1 „ telečje kože	—	23— do 25—		
1 „ prasičje kože	—	7— do 7-50		
1 „ gornjega usnja	—	80— do 110—		
1 „ pošlatov	—	70— do 90—		
Perutnina:				
1 komad, piščanec	12— do 20—	15— do 30—		
1 „ „ kokoš	30— do 40—	30— do 40—		
Mleko, maslo, jajca, sir:				
1 liter mleka	2-50 do 3—	2-50 do 3—		
1 „ smetane	—	11— do 14—		
1 kg čajnega masla	60— do —	70—		
1 „ surovega masla	45— do —	40— do —		
1 „ bohinskega sira	45—	—		
1 „ sirčka	10—	3— do 8—		
1 jajce	1— do 1-25	1— do 1-25		
Žito in drugo:				
1 q pšenice	3-50—	450—		
1 „ rži	3-40—	400—		
1 „ ječmena	2-80—	300— do —		
1 „ ovsra	3-80—	400— do —		
1 „ piosa	3-40—	400— do —		
1 „ koruze (nove, sušene)	2-50—	260— do 300—		
1 „ ajde	3-30—	400—		
1 „ fižola, ribničan	3-50—	300— do 400—		
1 „ fižola, prepelčar	3-50—	—		
1 „ krompirja (novoga)	1-75— do 200—	150— do 200—		
Krma:				
1 q sladkega sena	75—	40— do 60—		
1 „ kislega sena	35—	—		
1 „ slame	50—	35-50 do 45—		
Kurivo:				
1 m ³ trdih drv	160— do 220—	175— do 200—		
1 „ mehkih drv	120— do 150—	125— do 150—		